

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. M., Ł. M. oraz A. M. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 16 lutego 2015 roku P. M. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, niezdolność do pracy P. M. powstała w dniu zgonu tj. w dniu 16 lutego 2015 roku, a więc w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Ostatnie ubezpieczenie ustało z dniem 31 października 2012 roku. Organ rentowy wskazał, iż na przestrzeni całego okresu ubezpieczenia zmarły posiadał 4 lata, 10 miesięcy i 17 dni okresów składkowych oraz 4 dni okresów nieskładkowych. Ponadto do dnia śmierci męża - M. M. nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej i nie było prowadzone przez nich wspólne gospodarstwo domowe.

/decyzja – k. 37 akt ZUS/

W dniu 15 września 2015 roku M. M. w imieniu własnym oraz jako przedstawiciel ustawowy małoletnich dzieci: Ł. M. i A. M. (1), uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, wniosła od niej odwołanie. Odwołująca wniosła o zmianę decyzji i przyznanie renty rodzinnej po zmarłym P. M. dla M. M., Ł. M. oraz A. M. (1). W uzasadnieniu podniosła, iż organ rentowy nie uwzględnił okresu rejestracji P. M. jako osoby bezrobotnej od dnia 26 czerwca 2013 roku do dnia 20 lipca 2013 roku oraz od dnia 28 maja 2014 roku do dnia 24 czerwca 2014 roku. Ponadto zaskarżonej decyzji zarzuciła błędną ocenę okoliczności związanych z pozostawaniem we wspólności małżeńskiej i prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego. Wnioskodawczyni wskazała, iż od początku trwania małżeństwa zamieszkiwała wspólnie z mężem i wychowywali dzieci. Początkowo zamieszkiwali u rodziców M. M., a następnie wynajmowali mieszkanie w K.. Ponadto podniosła, że okoliczność zameldowania zmarłego P. M. pod innym adresem nie jest równoznaczna z faktycznym miejscem jego zamieszkiwania. Odwołująca podkreśliła, iż nie pozostawała z mężem w separacji, ani też nie toczyło się postępowanie o rozwód.

/odwołanie – k. 2-6/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 października 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dodatkowo wskazał, iż zmarły P. M. ani nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty, ani nie spełniał warunków wymaganych do przyznania jednego z tych świadczeń. Z uwagi na wiek (w dacie śmierci poniżej 30 lat), nie miał prawa do emerytury.

Z uwagi na datę śmierci, tj. 1 lutego 2015 roku, którą to zgodnie z art. 65 ust. 2, przyjmuje się jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy, nie spełniał warunków do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ śmierć nastąpiła po upływie 18 miesięcy od daty określonej w ust. 1 pkt 3 tego przepisu. Stanowi on, że niezdolność musi powstać w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Zmarły mąż wnioskodawczyni pozostawał natomiast w ubezpieczeniu do dnia 31 października 2012 roku. Okres pozostawania jako osoba zarejestrowana w Urzędzie Pracy nie jest natomiast okresem o jakim mowa w powołanym wyżej przepisie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10/

Na rozprawie w dniu 10 lutego 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni cofnął wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej na rzecz M. M., z uwagi na to, że odwołująca od dnia 19 listopada 2015 roku podjęła pracę, podtrzymując wniosek

o przyznanie renty rodzinnej na rzecz małoletnich dzieci Ł. i A. M. (1). Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni i pełnomocnika ZUS: 00:01:03 – płyta CD k. 17/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. M. urodził się w dniu (...).

/odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 7/

W dniu (...) urodził się syn wnioskodawczyni M. M. i P. Ł. (...).

/odpis skróconego aktu urodzenia – k. 13 akt ZUS/

W dniu 5 lipca 2008 roku wnioskodawczyni M. M. (z.d. S.) zawarła związek małżeński z P. M..

/odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 7/

W dniu (...) urodziła się córka wnioskodawczyni M. M. i P. A. (...).

/odpis skróconego aktu urodzenia – k. 14 akt ZUS/

Ojciec małoletnich Ł. i A. P. (...) zmarł w dniu 16 lutego 2015 roku w K..

/kopia odpisu skróconego aktu zgonu - k. 11 akt ZUS/

M. M. w dniu 12 czerwca 2015 roku złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty rodzinnej dla niej oraz małoletnich dzieci Ł. i A. M. (1) po zmarłym P. M..

/wniosek k. 1-7 akt ZUS/

P. M. legitymował się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze 4 lat, 10 miesięcy i 13 dni okresów składkowych oraz 4 dni okresu nieskładkowego, na które składają się następujące okresy ubezpieczenia: okresy składkowe - od dnia 1 września 2002 roku do dnia 30 czerwca 2005 roku, od dnia 14 listopada 2006 roku do dnia 24 lipca 2007 roku, od dnia 3 sierpnia 2007 roku do dnia 2 lutego 2008 roku, od dnia 19 sierpnia 2008 roku do dnia 10 września 2008 roku, od dnia 1 grudnia 2008 roku do dnia 5 lutego 2009 roku, od dnia 15 czerwca 2009 roku do dnia 6 października 2009 roku, od dnia 30 maja 2012 roku do dnia 30 czerwca 2012 roku, od dnia 20 sierpnia 2012 roku do dnia 31 października 2012 roku, okresy nieskładkowe - od dnia 12 stycznia 2009 roku do dnia 15 stycznia 2009 roku.

/karta przebiegu zatrudnienia – k. 36-36 odwrót akt ZUS/

W okresach od dnia 9 sierpnia 2005 roku do dnia 13 listopada 2006 roku od dnia 26 lipca 2007 roku do dnia 30 listopada 2008 roku do dnia 14 października 2009 roku do dnia 9 lutego 2010 roku, od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia 20 czerwca 2012 roku, od dnia 26 czerwca 2013 roku do dnia 20 sierpnia 2013 roku od dnia 26 maja 2014 roku do dnia 24 czerwca 2014 roku P. M. był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako bezrobotny.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie z PUP – k. 8/

W okresie od dnia 3 sierpnia 2007 roku do dnia 2 lutego 2008 roku P. M. pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie z PUP – k. 8/

W okresie od dnia 19 sierpnia 2008 roku do dnia 10 września 2008 roku P. M. pobierał stypendium szkoleniowe.

/bezsporne, a nadto zaświadczenie z PUP – k. 8/

Ubezpieczenie P. M. ustało z dniem 31 października 2012 roku.

/bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawczynie: 00:08:39 w zw. z 00:09:54 – płyta CD k. 17/

P. M. nie miał tytułu do ubezpieczeń społecznych po dniu 31 października 2012 roku, nie pobierał również zasiłku dla bezrobotnych.

/bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawczynie: 00:08:39 w zw. z 00:09:54 – płyta CD k. 17/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dokumenty, które nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności oraz na podstawie zeznań wnioskodawczynie.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawczynie o przesłuchanie w charakterze świadków G. S. i A. M. (2), którzy mieli zeznawać na okoliczność wspólnego zamieszkiwania wnioskodawczynie M. M. i jej zmarłego męża – P. M. oraz prowadzenia przez nich wspólnego gospodarstwa, bowiem wobec cofnięcia odwołania w zakresie przyznania prawa do renty rodzinnej dla M. M. wniosek ten stał się bezprzedmiotowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd mając na uwadze cofnięcie na rozprawie w dniu 10 lutego 2016 roku przez pełnomocnika M. M. odwołania w zakresie żądania przyznania prawa do renty rodzinnej na rzecz M. M., umorzył postępowanie w tej części.

Możliwość cofnięcia odwołania należy do uprawnień ubezpieczonego.

W świetle stanu faktycznego sprawy cofnięcie odwołania przez wnioskodawczynię od decyzji organu rentowego nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierzało do obejścia prawa, ani też nie naruszało słusznego interesu ubezpieczonego (art. 203 § 4 k.p.c. art. 469 k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy wobec cofnięcia odwołania (w opisanym wyżej zakresie) Sąd Okręgowy, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 4 k.p.c. i art. 469 k.p.c., orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Natomiast odwołanie w zakresie prawa do renty rodzinnej po zmarłym P. M. dla małoletnich Ł. i A. M. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na mocy art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748) do renty rodzinnej uprawnieni są do renty rodzinnej uprawnione są dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione spełniające warunki określone w art. 68.

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Według zaś art. 68 ust. 2 przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Warunki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określają natomiast przepisy wspomnianej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art. 57 i 58 ust. 2.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się jednak do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2)

Jak stanowi art. 58 ust. 1 pkt 4 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej: 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat.

Dodatkowo należy wskazać, iż stosownie do treści art. 5 ust.1. przytoczonej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się,

z zastrzeżeniem ust. 2-5, okresy: składkowe, o których mowa w art. 6 i nieskładkowe, o których mowa w art. 7. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2 omawianego przepisu przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Bezspornym jest w przedmiotowej, iż zmarły nie miał ustalonego prawa do emerytury, ani też nie spełniał warunków do uzyskania tego świadczenia. Zmarły nie miał także ustalonego prawa do renty. Oceniając uprawnienia odwołujących do uzyskania prawa do renty rodzinnej Sąd Okręgowy uznał stosownie do treści art. 68 ust. 2 powołanej ustawy, że z chwilą śmierci P. M. był całkowicie niezdolny do pracy.

Wnioskodawczyni nie kwestionowała ponadto uwzględnionych przez organ rentowy okresów składkowych zmarłego męża w wymiarze 4 lat, 10 miesięcy i 13 dni i nieskładkowych w wymiarze 4 dni.

Kwestią sporną było natomiast, czy niezdolność do pracy zmarłego P. M. powstała przed upływem 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Wnioskodawczyni podniosła, iż zmarły w okresach od dnia 26 czerwca 2013 roku do dnia 20 lipca 2013 roku oraz od dnia 28 maja 2014 roku do dnia 24 czerwca 2014 roku był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako bezrobotny, w związku z czym okres 18 miesięcy powinien być liczony od dnia 25 czerwca 2014 roku.

Z dokonanych w sprawie i niekwestionowanych przez odwołującą ustaleń wynika, iż ostatni tytuł do ubezpieczenia P. M. ustał z dniem 31 października 2012 roku. Zmarły pomimo zarejestrowania w Urzędzie Pracy jako bezrobotny nie pobierał zasiłku dla bezrobotnych.

W tym miejscu podkreślić należy, iż okres pozostawania zarejestrowanym w urzędzie pracy, bez prawa do zasiłku nie jest ani okresem składkowym, ani okresem nieskładkowym

w świetle przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Okres ten nie został wymieniony w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12 wspomnianej ustawy, a których mowa jest w art. 57 ust. 1 pkt 3. Śmierć P. M. nastąpiła zatem po upływie 18 miesięcy od daty określonej w art. 57 ust. 1 pkt 3.

Reasumując, z uwagi na niespełnienie przez P. M. warunków niezbędnych do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy, jego małoletnie dzieci Ł.

i A. M. (1) nie są osobami uprawnionymi do renty rodzinnej.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do przyznania dochodzonego świadczenia i w tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, uznając słuszność zaskarżonej decyzji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w pkt II sentencji wyroku.

Na marginesie jedynie zaznaczyć należy, iż na podstawie art. 83 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawczyni ma możliwość wystąpienia o przyznanie prawa do renty rodzinnej dla małoletnich dzieci w trybie szczególnym. Zgodnie bowiem z treścią przywołanego przepisu ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą - ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenia w wysokości nieprzekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie.

Wspomnieć należy również, iż rozpatrywanie sprawy o świadczenie w drodze wyjątku dopuszczalne jest po ostatecznym rozstrzygnięciu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a w przypadku wniesienia odwołania - po prawomocnym wyroku Sądu stwierdzającym po stronie wnioskodawcy brak uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w trybie ustawowym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 13 maja 2005 roku, (...) SA/Wa (...), Lex nr 166691).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

14.03.2016r.